

## Referat/Protokoll

### Netværk for Parallelsproglige Mål på Nordens Internationaliserede Universiteter

#### Fjerde møde på Schæffergården 5.-7. november 2012

TEMA: HVAD MED DEM MED ANDEN SPROGLIG  
BAGGRUND END ENGELSK OG NORDISK?

Referent: Anna Kristina Hultgren, 9. november 2012.

#### Programpunkter

1. VELKOMST, INDLEDNING OG STATUSRAPPORT
2. OPLÆG VED ARNFINN MURUVIK VONEN
3. DISKUSSION AF LANDERAPPORTERNE: STATUS OG ENGELSK VERSION
4. DISKUSSION AF PUBLIKATIONEN ENGELSK SOM UNDERVISNINGSSPROG
5. OPLÆG 1 VED ANNE HOLMEN
6. OPLÆG 2 VED ANNE HOLMEN
7. DISKUSSION AF POLICY-DOKUMENTET
8. AFRUNDING AF NORDAND-NUMMERET
9. DISKUSSION AF DET ASLUTTENDE MØDE
10. HVAD SKAL DER GØRES INDEN VI LUKKER NED?
11. AFRUNDING OG TAK FOR DENNE GANG

#### Deltagere

*Fra netværket:*

Sverige: Linus Salö

Norge: Gjert Kristoffersen, Unn Røyneland

Island: Ástráður Eysteinnsson, Ari Páll Kristinsson

Finland: Jan-Ola Östman, Monica Londen

Danmark: Frans Gregersen, Jacob Thøgersen, Anna Kristina Hultgren

Observatør: Bodil Aurstad

*Gæster:*

Arnfinn Muruvik Vonen, Robert Phillipson, Anne Holmen, Merike Jürna

#### Referat

##### 1. VELKOMST, INDLEDNING OG STATUSRAPPORT

Unn og Frans bød velkommen og Frans fortalte kort om netværkets formål og hidtidige arbejde. Netværkets overordnede formål er at producere 'noget' der kan ændre sprogpolitikken på nordiske universiteter. Fire dokumenter skal produceres i forbindelse hermed, hvoraf en del allerede er afsluttet og andet er igangværende:

- Under udarbejdelse:
- Landerapporter – status over brugen af engelsk på diverse områder (30-35 sider hver)
- Publikation om engelsk som undervisningssprog på universiteterne (Monica og Jacob med kommentarer af Marita, Haraldur og Olle)
- Sprogpolitisk oplæg (Frans)
- Færdiggjort:
- NordAnd-temanummer: fem artikler fra hvert af de fem nordiske lande som dækker 'domænetab' fra vidt forskellige perspektiver.

**ACTION: FRANS BEDER NORDAND OM AT TRYKKE 50 EKSTRA EKSEMPLARER TIL DISTRIBUTION TIL ADMINISTRATORERNE TIL DET AFSLUTTENDE MØDE.**

[SIDENHEN BLEV DETTE ÆNDRET TIL AT I STEDET BE OM AT KØBE RETTEN TIL AT UDSENDE EN ELEKTRONISK VERSION, DA DER ER STØRRE SANDSYNLIGHED FOR AT DETTE BLIVER LÆST AF ADMINISTRATORERNE OG MAN SPARER PÅ PORTO]

## 2. OPLÆG VED ARNFINN MURUVIK VONEN

Arnfinn Muruvik Vonen er professor i lingvistik og direktør for Norsk Språkråd siden 2011. Han holdt et oplæg med titlen 'Parallelsproglighed på nordiske universiteter set fra Norsk Språkråd'. Han lagde ud med at takke for invitationen og sagde at det man bedre forstår, kan man bedre handle på. Arnfinn gav tre illustrative eksempler på sprogpolitik i praksis som stammer fra den gang han vejledte på universitetet:

1. Han gav masterstuderende rådet at skrive på engelsk da det i højere grad ville åbne dørene til en karriere inden for faget.
2. Som institutleder for medarbejdere fra udviklingslande, reagerede Arnfinn på at al fælles kommunikation var på norsk. Norsk var i dette tilfælde et ekskluderende sprog på det institut. Arnfinn forsøgte at indføre en tosproglig engelsk/norsk politik for at få et kollegialt fællesskab. Arnfinn stillede det relevante spørgsmålet om han med en sådan politik modarbejder nordisk?
3. Arnfinn blev overrasket da han hørte at det gik OK for tegnsprogsstuderende at læse engelsk pensum, men at det svenske og danske læsemateriale var for svært.

Disse tre eksempler illustrerer den komplekse sprogpolitiske hverdag på et universitet.

Arnfinn talte derefter om indholdet i den af Stortingets vedtagne sprogpolitik, Mål og Mening fra 2008, som giver tre argumenter for at det er vigtigt at undgå domænetab.: a) bibeholde den nationale identitet, b) man kan lettere udtrykke sig på sit eget sprog, c) bibeholde den demokratiske formidling af videnskab. Arnfinn opridsede de syv tiltag der foreslås i denne rapport til at opnå dette mål. Publikationen findes her:

[http://www.regjeringen.no/upload/KKD/Kultur/Sprakmelding\\_kortversjon\\_feb2009.pdf](http://www.regjeringen.no/upload/KKD/Kultur/Sprakmelding_kortversjon_feb2009.pdf) i kortversion. Arnfinn omtalte også Norsk Språkråds statusrapport fra 2012, som har to vigtige afsnit om henholdsvis terminologi og fagspråk og sprogbrug i højere uddannelse og forskning.

Rapporten kan downloades herfra: <http://www.sprakradet.no/nb-NO/Politikk-Fakta/Spraakpolitikk/Sprakstatus/Sprakstatus-2012/>.

Efter oplægget var der diskussion og spørgsmål.

### **3. DISKUSSION AF LANDERAPPORTERNE: STATUS OG ENGELSK VERSION**

Frans gjorde opmærksom på at Linus' første svenske rapport allerede er trykt. Desuden meddelte han at Nordisk Råd er positive over for at trykke rapporterne i deres TemaNord-serie. Rapporterne bør være på 30-35 sider for hvert land, hvis ønskes med undtagelse af Finland og Norge til dækning af henholdsvis Finlandssvensk og Nynorsk. Den svenske rapport foreligger som skabelon/mall, og der bør så vidt muligt efterstræbes sammenlignelighed.

**ACTION (FORFATTERE TIL LANDERAPPORTERNE): Se de to vedhæftede 'Läs mig\_landrapporterna' og 'Landrapport Sverige\_u2' produceret af Linus, som vil være til stor hjælp under udarbejdelsen af rapporterne og højne sammenligneligheden mellem dem. Stor tak til Linus for disse dokumenter.**

Status om landerapport fra de forskellige lande:

- Sverige: finns utkast som är omarbetat sedan Uppsala – nu är mobilitet lagt till. Olle har bjudits in som medförfattare. Ska det publiceras som en eller som fem olika rapporter? Frans säger en! Linus: hur mycket inbäddning har ni? Mobilitetsproblem: en massa nya studenter från Grekland och Spanien har gjort statistikerna opålitliga. Linus vill gärna ha det granskat så det kan ge poäng.
- Norge: rapporten er under arbeidelse så Norge er tacksamma för Sveriges mall
- Island: Haraldur og Ari skriver den – det er nyt fra sidste gang. Nuværende materiale er på 20 sider, og der er ikke arbejdet siden sidst. Mobilitet og det bibliometriske system mangler. Ari foreslår at rapporterne også publiceres enkeltvis i de forskellige lande udover at publiceres samnordisk.

**ACTION (FRANS):**

**- TALER MED TEMANORD HVILKE FORMATER (FARVER, HEADINGS, GRAFER, OVERSKRIFTER, ETC.) DER GÆLDER SÅ RAPPORTERNE BLIVER ENS.**

**- SENDER DEREFTER DISSE RETNINGERLINJER TIL FORFATTERNE. DETTE MÅ GØRES SÅ HURTIGT SOM MULIGT, FORESÅR LINUS, SÅ VI VED HVAD VI HAR AT HOLDE OS TIL.**

**- UNDERSØGER OGSÅ MULIGHEDERNE FOR BÅDE EN TRYKT OG EN NETUDGAVE.**

**- SPØRGER NORDISK RÅD OM MAN KAN SÆTTE EN PEER-REVIEW ORDNING I VÆRK SÅLEDES AT RAPPORTERNE BLIVER MERITERENDE**

- Finland: En publikation betyder en bok med olika kapitel? (Frans: ja) Ska det ingå något om minoritetsspråk? (Frans: kun hvis relevant for universiteterne). Borde vara fem-sidors Pixi-format. Sebastian och Jan-Ola har gjort ett utkast. Gjort stickprov på olika universitet. Ca 50 sidor. Svårt få information. Taina: svårt få statistik om det här. Varken om publikationsspråk eller mobilitet. Jyväskylä: andelen av finska och engelska har inte ändrat sig, men båda har tagit över från andra språk, t.ex. tyska.
- Danmark: To af fire kapitler færdige: publiceringsprog og sprogpolitikker.

**ACTION (FORFATTERE TIL LANDERAPPORTERNE)  
TIDSPLAN (revideret i forhold til Uppsala-mødet)**

- 31. januar 2013: 2. udkast
- 28. februar 2013: 1. udkast af Olle til indledning og afslutning?
- 1. april 2013: endelig udgave
- 3. maj 2013: konference

Engelsk version af landerapporterne

En engelsk version af landerapporterne blev diskuteret, da Francis Hult, series editor of Educational Linguistics (Springer) har udtrykt interesse for en sådan. Linus' opfattelse er at der er et marked for sådanne statistikker i udlandet. Der blev dog udtrykt bekymring for at en engelsk version kunne forsinke udarbejdelsen af de nordiske rapporter. Der blev også spurgt om hvorvidt Springer vil have penge for at trykke bogen. Det blev besluttet at vente med en ev. engelsk publikation til netværket er afsluttet i maj.

**ACTION: AKH undersøger med Francis Hult og Springer om den engelske version ville koste penge at udgive.**

**Endnu uafklaret: Hvem skriver indledning og afslutning på rapportserien?**

**4. DISKUSSION AF PUBLIKATIONEN ENGELSK SOM UNDERVISNINGSSPROG**

Et udkast til publikationen om engelsk som undervisningssprog forfattet af Jacob og Monica var blevet sendt ud før mødet, og blev diskuteret. Jacob og Monica har taget noter og reviderer denne.

**ACTION JACOB: Da AKH fratræder som sekretær for netværket, foreslår hun at Jacob overtager tovholderfunktionen på denne publikation og sørger for at de relevante deadlines overholdes?**

## **5. OPLÆG 1 VED ANNE HOLMEN**

Anne Holmen, professor i parallelsproglighed og leder af Center for Internationalisering og Parallelsproglighed på Københavns Universitet, holdt et meget vedkommende oplæg om minoritetsstuderende på det tidligere farmaceutiske fakultet på Københavns Universitet, som oplever at de har udfordringer med akademisk dansk. Tosprogede elever udgør således endnu en komplicerende faktor på et parallelsprogligt (engelsk/nordisk) universitet. Anne gjorde os bl.a. opmærksom på at tosprogethed kan være mange forskellige ting, og talte om hvordan tosprogede studerendes sproglige baggrund kan blive en læringsresurse. Anne har været så venlig at stille sin power point til rådighed, og den vil så blive uploadet til netværkets hjemmeside.

## **6. OPLÆG 2 VED ANNE HOLMEN**

Anne Holmen holdt endnu et oplæg hvor hun fortalte om hendes deltagelse i det sprogstrategiske udvalg som er blevet nedsat af rektor på Københavns Universitet. Formålet med udvalget er at undersøge og udarbejde muligheder for at integrere sprogundervisning som en del af studiet. Fx så en studerende på statskundskab kan følge et kursus på fransk som vil sætte hende eller ham i stand til at læse ved et fransk universitet. Og det fransk hun eller han lærer skal være et andet slags fransk end det man lærer på franskstudiet, dvs. fx ikke så baseret på skønlitteratur. Hvem har ret til hvad og hvem betaler det, bliver en meget vigtig diskussion, siger Anne. Også dette oplæg lægges på netværkets hjemmeside.

Efter oplægget fulgte diskussion og spørgsmål.

## **7. DISKUSSION AF POLICY-DOKUMENTET**

Det udkast til sprogpolitik som Frans havde skrevet og sendt ud til gennemlæsning blev diskuteret. Frans har modtaget de forslag der kom in i et separat dokument.

## **8. AFRUNDING AF NORDAND-NUMMERET**

Frans (en af redaktørerne for tema-nummeret) fortalte om rationalet bag kapitelinddelingen: Linus kapitel gennemgår begrebet domænetab, AKH og MK tester det empirisk på hver deres måde, ML og J-O Ø angriber det fra en diskursanalytisk vinkel, og AE fra en kulturanalytisk.

Bagefter opsummerede hver bidragsyder kort deres kapitel.

Frans konkluderer at nummeret om domænetab giver et billede af at det hele er meget mere indviklet end I tror! Frans mener nummeret kan bruges som lærebog på universitetet.

## **9. DISKUSSION AF DET ASLUTTENDE MØDE**

Frans fremlagde et forslag til program til afslutningskonferencen, som blev diskuteret og løbende revideret. Det nu reviderede program er vedhæftet.

**ACTION: Følgende kontaktpersoner for hvert land sender ca 10 forslag til højtopsatte personer (administratorer, aktører fra forskningsråd og undervisere) der skal inviteres til konferencen. Deres navn, titel og mailadresse sendes til Frans senest den 1. december 2012.**

**Sverige: Linus  
Finland: Monica  
Danmark: Frans  
Island: Ari  
Norge: Gjert**

**Det blev besluttet at hvert land får tildelt et budget, som de kan fordele blandt de inviterede som de vil. Dvs. de vurderer selv om de inviterede skal have rejsen betalt for at komme, osv. Dvs. hvor nogle landes sprognævn nok har deres egne rejsemidler, er det ikke sikkert at alle har, så det er op til de enkelte lande at vurdere dette.**

**Sprogpolitik på mødet:**

**BESLUTNING: specificér i invitationen at man skal kunne forstå nordisk, men er velkommen til at tale engelsk.**

**ACTION: Unn kontakter Hadja Tadjik og spørger om hun vil tale.**

**ACTION (FRANS): Invitationerne skal stiles til funktionen bag jobbet, ikke personen, dvs. kære pro-rector NN (eller den der afløser dig...). De skal sendes ud før jul!**

### **Best practice-eksempler**

Det blev besluttet at demonstrere en række eksempler på best practice ved konferencen.

Forslag til best practice eksempler:

- Norge: Marita (FG)
- Sverige: nogen fra Lunds tekniska högskola eller Uppsala (Linus)
- Danmark: Anne (FG)

- Monica: eksemplet med eksamen
- FG: kan vi få Paulina Tallroth til at stille op og tale om hvordan det sprogpoltiske arbejde oppe i det politiske system
- FG: måske Robert kan sige noget om hvordan man skriver gode sprogpoltiske dokumenter (uden virkning!?)
- Taina: på Hanaholmen var der meget diskussion om mikro og makro. Det kan man bruge som eksempler.
- JT: Janus Mortensen og RUC og man kan spørge Janus. Hvad med Island? Helgi Thurlaugsson
- Ari: Eyolfur Mar Sigurdsson
- Danmark: Jørgen Gomme (JT)
- AKH: måske andre af de naturvidenskabelige bidragsydere til Angles 2009?
- Taina: man kan også lade det være op til deltagerne at komme med eksempler
- FG: skriv i invitationen, hvis du har godt eksempel til best practice, så er du velkommen til at bidrage.

Best practice-eksemplet skal have en måned før konferencen og præsenteres på posters. Best practice-personerne skal kunne præsentere på fem minutter, gentage det, og svare på spørgsmål.

**ACTION: Lad dette hvile og derefter beslutte hvem der skal udvælges og så kan vi kontakte dem. SÆT DATO PÅ MÅSKE?**

FG: Dem der står på som oplægsholdere fra os skal fungere som gruppeledere for gruppearbejdet. Det er disse navne fordi de så kan relatere det til dokumenterne.

Frans foreslår at vi i netværket kan evaluere efter konferencen 16-17 eller til 18.

Bodil: der bør være en introduktion til best practice eksemplerne – rationale bag hvorfor vi har udvalgt dem

Linus foreslår at få NordAnd til at sponsorere arrangementet og give dem en stand.

**BESLUTNING: vi inviterer repræsentanter fra de centrale studenterorganisationer.**

## 10. HVAD SKAL DER GØRES INDEN VI LUKKER NED?

**ACTION (FRANS) – allerede gjort: laver endeligt program før 1. december og vi hører alles kommentarer og på baggrund af dette sender vi invitationerne ud.**

**ACTION: Frans spørger Niklas om hvor vi kan få Nordand elektronisk og hvor meget det vil koste.**

**ACTION: Frans står for at skrive rapport til NordPlus efter endt afslutningskonference.**

Bodil foreslår at invitere Nordisk Råd, Ungdomafdeling?

Bodil foreslår at sende mail til Hulda om hvilken dag konferencen holdes og hvis ekspertgruppen er interesseret i at komme kan de allerede nu koordinere deres kalendere.

Dette har Frans allerede gjort.

#### **11.AFRUNDING OG TAK FOR DENNE GANG**

Frans rundede af og takkede for et godt møde.

**Arrangementet blev støttet af Nordplus Sprog og Fondet for Dansk-Norsk Samarbejde**

